

REFERAT |KRS| Oppvekststyret (2011-2015) d. 23-10-2012

Møtedato Tirsdag d. 23. oktober 2012 kl. 17:00

Møtested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Protokoll fra oppvekststyrets møte 25. september 2012.....	3
Forslag til møteplan for oppvekststyret 2013.....	10
Opplæring av politiske skolestyre representanter, og ordning for rapportering fra disse til Oppvekst	14
Utprøving av ordning med evaluering av lærere for 10. trinn elever.....	19
Rådmannens svar til kontrollutvalget vedrørende oppfølging av revisjonsrapporten "Mobbing i Kris	26

Sak 39/12: Protokoll fra oppvekststyrets møte 25. september 2012

Dato: 04. oktober 2012
Saksnr.: 201200104-39
Arkivkode E: 033
Saksbehandler: Kari Tønnesland

Saksgang
Oppvekststyret

Møtedato
23.10.2012

Protokoll fra oppvekststyrets møte 25. september 2012

Sammendrag:

Forslag til vedtak:

1. Oppvekststyret godkjenner protokollen fra møtet 25. september 2012

Arild Rekve
oppvekstdirektør

Kari Tønnesland
spesialkonsulent

Trykte vedlegg:
Protokollen
Utrykte vedlegg:

OPPVEKST

Oppvekstdirektørens stab

PROTOKOLL - OPPVEKSTSTYRET

Dato: 25. september 2012
Sted: Pedagogisk senter
Behandlede saker: 34 – 38/12
Møtets varighet: Kl. 17.00 – 20.20
Møteleder: Mette Fimreite Roth, (H)

Til stede:

Mette Fimreite Roth, (H)
Kristian Haanes, (H)
Gordon Fuglestad, (H)
Else Marie Tellefsen, (AP)
Frode Fredriksen, (AP)
Cathrine Skau Nilsen (AP) for
Helene Bjerke Fredheim, (FRP)
Einar Dyrholm (KRF) for
Chris Abram (V) for

Forfall:

Isabelle-Louise Aabel, (AP)

Irene Solli, (KRF)
Eva Kvelland, (V)

Til stede fra administrasjonen:

Oppvekstdirektør Arild Rekve
Seniorrådgiver Gerd Inger Haugland
Seniorrådgiver Svein Tore Kvernes
Seniorrådgiver Gro Holte
Marianne Godtfredsen, ped. senter
Formannskapssekretæren

Dessuten møtte:

Øivind Jacobsen, Kaupang
Terje Byholt, Utdanningsforbundet
Kirsti Sagen, Fagforbundet
Lyder Ovesen, KUU repr.
Marius Kvivik Johansen, KUU repr.
Merete M. Fauchald, Foreldreutvalget Kristiansand kommune, KomFug

Utdelt i møtet:

Rajshahiaksjonen 2012 – En orientering om prosjektene

**Oppfølging av rapport om støttetjenester i oppvekstsektoren
ved oppvekstdirektør Arild Rekve**

(kl. 17.00-17.15)

- Anbefalinger
- Behov for konkretisering av langsiktige målsettinger og strategiske grep for oppvekstsektoren
- Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning
- Resultater oppsummert på grunnlag av 70 us i perioden 1998-2007
- Mål for dette arbeidet
- Styrke arbeidet med skole og barnehagestrukturen for å bygge mer robuste enheter som er mer kostnadseffektive
- Eget prosjekt

**Forskningsbasert læringsmiljøutvikling i barnehager og skoler
ved Øivind Jacobsen**

(kl. 17.15-18.15)

- Grunnlaget for satsing på læringsmiljøutvikling i barnehage og skole
- FLiK satsingens ambisjon og potensial
- Et viktig problemfelt
- Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning fikk oppdraget
- Kristiansand revisjonsdistrikt – Skoler utvikler forskjellig syn på hjelpebehov
- Erkjennelser og inspirasjon
- Utfordringer i spesialpedagogisk praksis
- Hvorfor FLiK
 - Kategoriell forståelse av behovet for TPO
 - Relasjonell forståelse av behovet for TPO
- Tilpassa opplæring
- Fra en disability-orientert spesialpedagogikk til en systemteoretisk forståelse av sammenhenger løsningsmuligheter
- Nedslående effektstudier av spes. Und. Peker på følgende forklaringsgrunnlag
- Atferdsteori som grunnlag – eller systemiske tilnærmeringer
- Hvorfor LP – Erkjennelser og inspirasjon – inclusion means
- LP – læringsmiljø og pedagogisk analyse
- Et samarbeid om utvikling av læringsmiljø
- LP-modellen
- Danske skoler 2008-11
- Forskningsbasert læringsmiljøutvikling i Kristiansand

Det ble gitt anledning til å stille spørsmål under orienteringene.

34/12 Oppvekststyresak:
 Protokoll fra oppvekststyrets møte 28. august 2012
 (ark. nr. E: 033, 201200104)
 Oppvekstdir. innst. 04.09.12

Vedtak:

Oppvekststyret godkjenner protokollen fra møtet 28. august 2012.
(Enst.)

35/12 Oppvekststyresak:
**Oversendelsesforslag, status for og arbeid med mobbing i
Kristiansandsbarnehagen**
(ark. nr. E: A11, 201209327)
Oppvekstdir. innst. 04.09.12

Vedtak:

1. Saken tas til orientering
(Enst.)

36/12 Oppvekststyresak:
2. tertialrapport 2012 - Oppvekstsektoren
(ark. nr. E: 212 & 14, 201108926)
Oppvekstdir. innst. 04.09.12

Vedtak:

2. tertialrapport for 2012 tas til orientering med de endringer som fremgår av saksfremstillingen.
(Enst.)

Forslag:

Oppvekstdirektøren fremmet følgende innstilling:

"2. tertialrapport for 2012 godkjennes med de endringer som fremgår av saksfremstillingen."

FRP fremmet følgende forslag:

"2. tertialrapport for 2012 tas til orientering med de endringer som fremgår av saksfremstillingen."

Votering:

FRP's forslag ble enstemmig vedtatt.

37/12 Oppvekststyresak:
Adm. sak:
SFO i regi av private, menigheter eller frivillige
(ark. nr. E: 027 A22, 201209151)
Oppvekstdir. innst. 04.09.12

Vedtak:

1. Kristiansand kommune oppfordrer private skoler til å drive SFO etter Opplæringsloven § 13-7.
2. Søknad om SFO i regi av private, menigheter eller frivillige vurderes på vanlig måte etter gjeldende regler for godkjenning.
(Enst.)
3. Kommunale skolefritidsordninger konkurranseutsettes ikke.
(6/5)

11 av 9 repr. tilstede.

Tilstede:

Terje Byholt, HTV Utdanningsforbundet
Kirsti Sagen, HTV Fagforbundet

Forslag:

H/FRP fremmet følgende forslag som alternativ til oppvekstdirektørens innstilling pkt. 3:

"Det settes ikke i gang en samlet konkurranseutsetting av kommunale skolefritidsordninger nå, men seriøse henvendelser fra aktører som ønsker å tilby drift av en eller flere av de kommunale fritidsordninger behandles individuelt. I slike tilfeller vurderes konkurranseutsetting av de/den aktuelle skolefritidsordning."

Voteringer:

Oppvekstdirektørens innstilling pkt. 1 og 2 ble enstemmig vedtatt.

Ved alternativ votering ble oppvekstdirektørens innstilling pkt. 3 vedtatt med 6 stemmer, mens 5 stemte for H/FRP's alternative fellesforslag (H/FRP/KRF).

38/12

Oppvekststyresak:

Kommunal planstrategi for Kristiansand 2013-2015 - tillegg til formannskapsak 68/12

(ark. nr. E: 140, 201009541)

Rådmannens innst. 20.08.12

Oppvekststyrets uttalelse:

1. Bystyret slutter seg til formannskapetets forslag til kommunal planstrategi for Kristiansand, datert 31.05.2012 med følgende endringer i kapitel 5 - Forslag til kommunal planstrategi for Kristiansand 2013-2015:
 - a) Revisjon av Regional plan for Kristiansandsregionen under utgår.
 - b) 3.kulepunkt under byutvikling og fremtidige transportløsninger endres slik: "Styrke landsdelssenteret gjennom tverrsektoriell oppfølging av Kvadraturplanen med fokus *by/liv* samt rullering av kulturminneplanen og utarbeidelse av temaplan for sykkel."
 - c) Planstrategien suppleres med eget tema helhetlig ROS-analyse og kommunal beredskap slik: Helhetlig ROS-analyse for kommunen og plan for kommunal beredskap oppdateres.
2. Øvrig tekster i planstrategidokumentet oppdateres i samsvar med endringene i pkt 1.
3. Utbyggingsprogrammet bør suppleres av egen boligplan der det legges vekt på demografiske og sosioøkonomiske forhold, situasjonen på boligmarkedet, tilgang på tomter og etterspørsel av ulike boligtyper.
(Enst.)

Eventuelt:

Oppvekstdirektør Arild Rekve orienterte om at utbyggingen av Øvre Slettheia barnehage er forsinket, barnehagen skulle vært ferdigstilt 17.09.12.

Repr. Helene B. Fredheim, FRP, etterlyste sak vedr. "Oversendelsesforslag-Vurdering av en ordning for kommunens tiendeklassinger med evaluering av lærere og fag etter lignende modell fra Universitetet i Agder".

Saken kommer til behandling i neste oppvekststyremøte.

Leder Mette F. Roth, H., orienterte om konferansen "Visible Learning plus" i Oslo, torsdag 22.11.12. **Påmelding snarest** til maren.svenning@kristiansand.kommune.no eller tlf. 38 07 50 40.

Møtet hevet.

Sak 40/12: Forslag til møteplan for oppvekststyret 2013

Dato: 04. oktober 2012
Saksnr.: 201210186-1
Arkivkode E: 033 &17
Saksbehandler: Kari Tønnesland

Saksgang
Oppvekststyret

Møtedato
23.10.2012

Forslag til møteplan for oppvekststyret 2013

Sammendrag:

Oppvekststyrets møtedatoer:
22. januar
26. februar
19. mars
23. april
28. mai
11. juni
20. august
24. september
29. oktober
19. november (HP)
10. desember

Enkelte av møtene blir på samme dag som Helse og sosial. Vi vil da legge møtene til egnede steder. Dette gjelder 19. mars og 23. april.
Møtene starter kl 17.00.

Forslag til vedtak:

1. Oppvekststyret godkjenner møteplanen for 2013.

Arild Rekve
oppvekstdirektør

Kari Tønnesland
Spesialkonsulent

Trykte vedlegg:
Møteoversikt 2013 fra politisk sekretariat.

Saksgang**Møtedato****Møteplan****1. halvår 2013 Kommunalutvalg, Formannskap og Bystyre**

Januar	Uke 2	Kommunalutvalg	Tirsdag 8.	Kl. 09.00
		Formannskap	Onsdag 9.	Kl. 09.00
	Uke 3	Bystyre	Onsdag 16.	Kl. 17.00
	Uke 4	Formannskap	Onsdag 23.	Kl. 09.00
	Uke 5	Kommunalutvalg	Tirsdag 29.	Kl. 09.00
		Formannskap	Onsdag 30.	Kl. 09.00
Februar	Uke 6	Formannskap	Onsdag 6.	Kl. 09.00
	Uke 7	Bystyre	Onsdag 13.	Kl. 17.00
	Uke 8	Vinterferie		
Mars	Uke 10	Kommunalutvalg	Tirsdag 5.	Kl. 09.00
		Formannskap	Onsdag 6.	Kl. 09.00
	Uke 11	Bystyre	Onsdag 13.	Kl. 17.00
	Uke 12	Kommunalutvalg	Tirsdag 19.	Kl. 09.00
		Formannskap	Onsdag 20.	Kl. 09.00
	Uke 13/14	Påskeferie		
April	Uke 15	Formannskap	Onsdag 10.	Kl. 09.00
	Uke 16	Bystyre	Onsdag 17.	Kl. 17.00
	Uke 18	Kommunalutvalg	Tirsdag 30.	Kl. 09.00
Mai	Uke 19	Formannskap	Onsdag 8.	Kl. 09.00
	Uke 20	Bystyre	Onsdag 15.	Kl. 17.00
	Uke 21	Formannskap	Onsdag 22.	Kl. 09.00
	Uke 22	Kommunalutvalg	Tirsdag 28.	Kl. 09.00
		Formannskap	Onsdag 29.	Kl. 09.00
Juni	Uke 23	Kommunalutvalg	Tirsdag 4.	Kl. 09.00 (generalforsamlinger)
		Bystyre	Onsdag 5.	Kl. 17.00
	Uke 24	Kommunalutvalg	Tirsdag 11.	Kl. 09.00
		Formannskap	Onsdag 12.	Kl. 09.00
	Uke 25	Bystyre	Onsdag 19.	Kl. 17.00

2. halvår 2013 Kommunalutvalg, Formannskap og Bystyre

August	Uke 34	Kommunalutvalg	Tirsdag 20.	Kl. 09.00
		Formannskap	Onsdag 21.	Kl. 09.00
September	Uke 36	Formannskap	Onsdag 4.	Kl. 09.00
	Uke 37	Bystyre	Onsdag 11.	Kl. 17.00
	Uke 39	Kommunalutvalg	Tirsdag 24.	Kl. 09.00
		Formannskap	Onsdag 25.	Kl. 09.00
	Uke 40	Høstferie		
Oktober	Uke 41	Formannskap	Onsdag 9.	Kl. 09.00
	Uke 42	Kommunalutvalg	Tirsdag 15.	Kl. 09.00
		Formannskap	Onsdag 16.	Kl. 09.00
	Uke 43	Formannskap	Onsdag 23.	Kl. 09.00
	Uke 45	Bystyre	Onsdag 6.	Kl. 17.00 Presentasjon av HP
November	Uke 46	Gruppebehandling av HP		
		Formannskap	Onsdag 13.	Kl. 09.00
	Uke 47	Hovedutvalgsbehandling	av HP	
		Kommunalutvalg	Tirsdag 19.	Kl. 09.00 Hovedutvalgsbeh. HP
		Formannskap	Onsdag 20.	Kl. 09.00
	Uke 48	Kommunalutvalg	Tirsdag 26.	Kl. 09.00 Behandling av HP
	Uke 48	Bystyre	Onsdag 27.	Kl. 17.00
	Uke 49	Formannskap	Onsdag 4.	Kl. 09.00 Behandling av HP
	Uke 50	Kommunalutvalg	Tirsdag 10.	Kl. 09.00
	Uke 51	Bystyret budsjettmøte	Onsdag 18.	Kl. 09.00 Behandling av HP

Sak 41/12: Opplæring av politiske skolestyre representanter, og ordning for rapportering fra disse til Oppvekstyret og administrasjonen

Vedlegg

MANDAT FOR STYRENE VED SKOLENE I KRISTIANSAND

Rapporteringsskjema til oppvekststyret

Dato: 08.10.2012
Saksnr.: 201206531-4
Arkivkode E: C42
Saksbehandler: Roy Wiken

Saksgang
Oppvekststyret

Møtedato
23.10.2012

Opplæring av politiske skolestyre representanter, og ordning for rapportering fra disse til Oppvekststyret og administrasjonen

Sammendrag:

Bystyret ber i vedtak 05.09.12 Oppvekststyret i samarbeid med administrasjonen å utarbeide en rutine som skal benyttes av de politiske skolestyremedlemmene for tilbakemelding til administrasjonen og Oppvekststyret. I del to av vedtaket ber Bystyret om at de politiske skolestyrerepresentantene tilbys opplæring i løpet av høsten 2012.

I saken redegjør Oppvekstdirektøren for forslag til ny rutine og for endring av mandat for skolenes styrer i Kristiansand kommune.

Forslag til vedtak:

1. Forslag til nye rutiner vedtas
2. Forslag til endringer i mandat for skolens styrer som resultat av nye rutiner vedtas

Arild Rekve
Oppvekstdirektør

Roy Wiken
Rådgiver

Trykte vedlegg:
Gjeldende mandat for skolestyrene i Kristiansand
Rapporteringsskjema til Oppvekststyret

Bakgrunn for saken :

I vedtak datert 05.09.2012, sak.nr 201206531 ber Bystyret Oppvekststyret i samarbeid med administrasjonen å utarbeide en rutine som skal benyttes av de politiske skolestyremedlemmene for tilbakemelding til administrasjonen og Oppvekststyret.

Videre i saken fremgår eksempler på spørsmål representantene skal rapportere i forhold til:

1. Hvilke utfordringer er størst på din skole?
2. Hva ønsker skolen av tilbud de føler mangler?
3. Andre tilbakemeldinger du ønsker å gi til oppvekststyret

Tilbakemelding kan gjerne være web-basert og administrasjonen skal samle innspillene og rapportere dem tilbake til Oppvekststyret.

Formålet med rutinen skal være å sikre at viktig informasjon fra skolestyrene tilflyter Oppvekststyret og administrasjonen. Slik at man kan se de større linjene på tvers av skolene.

I del to av vedtaket ber Bystyret om at de politiske skolestyrerepresentantene tilbys opplæring i løpet av høsten 2012.

Oppvekstdirektørens vurdering av saken:

Mandat for skole styrene i Kristiansand kommune ivaretar § 11-1 og § 9a-6 i Opplæringsloven

§ 11-1. Samarbeidsutval ved grunnskolar

Ved kvar grunnskole skal det vere eit samarbeidsutval med to representantar for undervisningspersonalet, ein for andre tilsette, to for foreldrerådet, to for elevane og to for kommunen. Den eine av representantane for kommunen skal vere rektor ved skolen. Elevrepresentantane skal ikkje vere til stades når saker som er omfatta av teieplikt etter lover eller forskrifter, blir behandla i samarbeidsutvalet.

§ 9a-6. Informasjonsplikt og uttalerett

Samarbeidsutvalet, skoleutvalet, skolemiljøutvalet og dessutan elevrådet og foreldrerådet skal haldast løpande underretta om alle tilhøve – deriblant hendingar, planar og vedtak – som har vesentleg betydning for skolemiljøet. Råda og utvala har på førespurnad rett til å få framlagt dokumentasjon for det systematiske helse-, miljø- og tryggleiksarbeidet ved skolen.

Råda og utvala som er nemnde i første ledd, skal så tidleg som mogleg takast med i planlegginga og gjennomføringa av miljøtiltak ved den enkelte skolen, og har rett til å uttale seg og komme med framlegg i alle saker som har betydning for skolemiljøet.

Dersom skolen blir klar over tilhøve ved skolemiljøet som kan ha negativ verknad for helse til elevane, skal elevane og dei føresette snarast mogleg varslast om det.

I mandatet utdypes hvordan arbeidet i skolenes styrer(Samarbeidsutvalg) skal drives. Administrasjonen ser det som naturlig å legge inn bestillingen fra bystyrevedtaket datert 05.09.12 som en del skolestyrenes mandat.

Dagens situasjon

Når det gjelder tilbakemelding fra de politiske skolestyrerepresentantene til Oppvekststyret er det pr. dd. ingen rutine for at de politiske skolestyrerepresentantene rapporter tilbake til administrasjonen og Oppvekststyret.

Gjeldende praksis for opplæring av skolestyrene er beskrevet i mandat for skolestyrene og er som følger:

Kommunalt foreldreutvalg og skoleetatens sentraladministrasjon arrangerer opplæring av rektor og leder ved styrene. Skolen selv står for opplæring av det enkelte medlem i styret. Sammen med Kommunalt foreldreutvalg og rektorene vil det bli vurdert om det er behov for en kurspakke spesielt beregnet på medlemmene i styrene.

Det har til nå vært rektors ansvar å organisere opplæringen av styrets medlemmer. Herunder også de politiske representantene. Styreleder har i tillegg fått tilbud om opplæring i regi av KOMFUG og administrasjonen.

Forslag til ny rutine

Tilbakemelding fra de politiske skolestyrerepresentantene til Oppvekststyret

For å sikre at Oppvekststyret fanger opp signaler fra den politiske representasjonen i skolenes styrer, foreslår administrasjonen at følgende rutine legges inn i mandat for skolestyrene i Kristiansand.

Den politiske representantens plikt til å rapportere til Oppvekststyret

Følgende skal rapporteres:

Hvilke utfordringer er størst for din skole?

Hvilke områder er din skole gode på?

Hva ønsker skolen av tilbud de føler mangler?

Andre tilbakemeldinger du ønsker å gi til oppvekststyret?

Den politiske representanten benytter skjema som det sendes ut lenke til 14 dager i forkant av rapporteringsfristen xx mai.

Oppvekstsektoren sammenfatter tilbakemeldingene fra de politiske representantene og presenterer disse for Oppvekststyret påfølgende oppvekststyremøte.

Opplæring av de politiske skolestyrerepresentantene

For å sikre opplæring av de politiske skolestyrerepresentantene foreslår administrasjonen følgende rutine legges inn i mandatet for skolestyrene i Kristiansand

Det vil bli organisert opplæring av politiske representanter, styreledere og nestledere i regi av KOMFUG, Oppvekstdirektør og leder av Oppvekststyret hver høst innen utgangen av oktober.

Det vurderes nærmere om det er mest hensiktsmessig med felles eller separat opplæring av de ulike gruppene. Siden opplæringen av foreldrerepresentantene allerede er gjennomført, foretas separat opplæring av de politiske representantene i løpet av høsten.

Oppvekstdirektørens forslag til vedtak:

Endringer i mandatet for skolens styrer

Som konsekvens av de foreslåtte rutinene endres mandatet for skolestyrene på følgende måte:

Vi tar inn en ny rutine i mandatet for skolestyrene i forhold til å sikre god kommunikasjon mellom politiske skolestyrerepresentanter og administrasjonen, Oppvekststyret:

Den politiske representantens plikt til å rapportere til Oppvekststyret

Følgende skal rapporteres:

Hvilke utfordringer er størst for din skole?

Hvilke områder er din skole gode på?

Hva ønsker skolen av tilbud de føler mangler?

Andre tilbakemeldinger du ønsker å gi til oppvekststyret?

Den politiske representanten benytter skjema som det sendes ut lenke til 14 dager i forkant av rapporteringsfristen xx mai.

Oppvekstsektoren sammenfatter tilbakemeldingene fra de politiske representantene og presenterer disse for Oppvekststyret påfølgende høst.

Gjeldende mandat i forhold til opplæring av skolestyrene:

Kommunalt foreldreutvalg og skoleetatens sentraladministrasjon arrangerer opplæring av rektor og leder ved styrene. Skolen selv står for opplæring av det enkelte medlem i styret. Sammen med Kommunalt foreldreutvalg og rektorene vil det bli vurdert om det er behov for en kurspakke spesielt beregnet på medlemmene i styrene.

Forslag til endring:

Kommunalt foreldreutvalg og Oppvekstdirektørens stab arrangerer opplæring av rektor og leder ved styrene. Skolen selv står for opplæring av det enkelte medlem i styret. Det vil bli organisert opplæring av politiske representanter, styreledere og nestledere i regi av KOMFUG, Oppvekstdirektør og leder av Oppvekststyret hver høst innen utgangen av oktober.

Sak 42/12: Utprøving av ordning med evaluering av lærere for 10. trinnselever

Vedlegg

revidert evalueringsskjema

Dato: 08.10.2012
Saksnr.: 201003509-12
Arkivkode E: A20
Saksbehandler: Roy Wiken

Saksgang
Oppvekststyret

Møtedato
23.10.2012

Utprøving av ordning med evaluering av lærere for 10. trinn elever

Sammendrag:

Oppvekstdirektøren har blitt bedt om å prøve ut et system hvor elevene på 10.trinn evaluerer sine lærere. Tre skoler har gjennomført ordningen i 2012. Skolenes erfaringer går frem av saken.

Oppvekstdirektøren vurderer i saken denne ordningen i forhold til et eksisterende verktøy som Elevundersøkelsen og kartleggingsverktøy som skal tas i bruk i satsingen forskningsbasert læringsmiljøutvikling i Kristiansand kommune.

Oppvekstdirektøren mener vi allerede har tilgang til den informasjonen vi får i undersøkelsen som er brukt i forsøket, gjennom at elevene besvarer Elevundersøkelsen. Vi vil få ytterligere kjennskap til elevens reaksjon på lærerens undervisningen gjennom kartleggingsverktøy som skal brukes i satsingen på læringsmiljøutvikling.

Forslag til vedtak:

1. Kristiansand kommune viderefører ordningen med evaluering av lærere.
2. Kristiansand kommune skal bruke elevundersøkelsen og kartleggingsverktøyene som benyttes i læringsmiljø satsingen til å få informasjon om elevenes reaksjon på lærernes undervisning. De skolene som ønsker å bruke Haumyrheia-undersøkelsen som et supplement kan gjøre det.

Arild Rekve
Oppvekstdirektør

Roy Wiken
Rådgiver

Trykte vedlegg:
Revidert evalueringsskjema

Bakgrunn for saken :

16.06.10 vedtok Formannskapet flg:

Formannskapet ber administrasjonen legge fram en sak der det vurderes en ordning for kommunens tiendeklassinger med evaluering av lærere og fag etter lignende modell fra Universitetet i Agder.

Hvorpå daværende Skoledirektør gav sin vurdering i saken.

Ut fra de erfaringer som er gjort på Haumyrheia skole og med de avklaringer ift UiA sitt system og som er nevnt over, foreslår derfor skoledirektøren at en ungdomsskole i tillegg til Haumyrheia skole skoleåret 2011-2012 prøver ut et evalueringsopplegg for tiendeklassingene og knyttet til evaluering av lærere og fag. Opplegget evalueres vår -2012 og ift å la ordningen gjelde for alle tiendeklassinger fra skoleåret 2012-2013.

Med bakgrunn i denne vurderingen fattet Formannskapet vedtak om at en evaluering skal prøves ut etter modell av Haumyrheia skole. I vedtaket fra Formannskapet datert 25.05.11 ble det besluttet at forsøket med evaluering av lærere på 10.trinn skulle gjennomføres ved tre ungdomskoler i løpet av skoleåret 2011/2012. Ordningen skulle evalueres våren 2012 i forhold til å la ordningen gjelde for alle fra skoleåret 2012-2013.

KUU har også uttalt seg i saken og mener det kan være en god ide å evaluere lærerne. De mener man kan få frem nyttig informasjon. Evalueringen vil være et tillegg til andre undersøkelser som for eksempel elevundersøkelsen.

KUU har i forkant av forsøket bidratt med innspill til evalueringsskjemaet som er tatt i bruk, disse endringen er tatt til etterretning av Formannskapet i vedtaket.

Evalueringsskjemaet består av 16 spørsmål og elevene skal velge mellom fire svarkategorier som vurderer læreren i forhold til de ulike spørsmålene. Kategoriene er nesten alltid, ofte, ikke ofte og nesten aldri. Det er også knyttet et kommentarfelt til hvert spørsmål.

Undersøkelsen avsluttes med et åpent undersøkelsesspørsmål, *Har du andre ting på hjertet som kan gjøre læreren til en bedre lærer? Skriv gjerne, også på baksiden av arket!*

Utprøving av ordningen

Evalueringsskjemaet er endret i tråd med vedtaket fra Formannskapet datert 25.05.11 etter innspill fra KUU. Samt at KUU har omformulert spørsmål 7 31.08.11. Skjemaet er etter det digitalisert på læringsplattformen it's learning.

Hvilke skoler har gjennomført evalueringen i 2012

Haumyrheia

Holte

Ve

Nye skoler som har deltatt i forsøket er Holte skole og Ve skole. De har gjennomført evalueringen etter modell av Haumyrheia skole. Holte skole gjennomførte evalueringen våren 2012. Ve skole gjennomførte evalueringen denne høsten i uke 38. Holte kjørte dermed en form for sluttevaluering. Hvor innspillene kunne tas med til oppstarten av nytt skoleår. Ve skole gjennomførte en underveisevaluering som lærerne kan bruke som innspill i inneværende skoleår.

Tilbakemelding fra skolene

Haumyrheia – utdrag fra sak 17.11.2010

Skoleåret 09/10 besvarte elevene på Haumyrheia skole en digital spørreundersøkelse knyttet til egen opplevelse av faglige, metodiske og personlige forhold ift lærerne på eget trinn. Undersøkelsen omhandlet alle lærerne, men var i denne omgang gjort frivillig. De fleste

lærerne valgte likevel å delta og erfaringene herfra ble opplevd som avklarende, nyttige og positive både for elever og lærere.

Rektor ønsker i fortsettelsen å gjøre denne ordningen obligatorisk og at det som framkommer av både positive og eventuelt negative tilbakemeldinger, blir del av den årlige medarbeidersamtalen.

Ordningen har blitt innført som en obligatorisk ordning på Haumyrheia slik det beskrives i rektors uttalelse i saken datert 17.11.2010.

Oppsummering fra Holte

Undersøkelsen ble gjennomført i april / mai måned og ble gjennomført både i skoletid og hjemme som lekse. Undersøkelsen ble oppsummert i gruppene og på lærerteamet. Alle gjennomførte undersøkelsen anonymt.

Hvordan opplevde elevene å vurdere lærer på denne måten:

Elevstemmer:

- Viktig å si hva en mener om læreren
- Glade for å si sin mening på en anonym måte om læreren
- Viktig å være ærlig, kan kun være det når undersøkelsen er anonym.
- Synes det var helt ok, ikke verken spesielt bra eller spesielt dårlig

Hva fikk du som lærer ut av denne undersøkelsen – var det nyttig?

Lærerstemmer:

- Vanskelig å lese noe ut av svarene når de er anonyme
- Svar som forventet
- Nyttig, mye positivt, en del konstruktive tilbakemeldinger
- Vanskelig å vite hvordan tolke svarene – hva regnes som «god nok» score?
- En lærer gjennomførte i to ulike grupper og opplevde at gruppene svarte veldig forskjellig
- Gyllen mulighet for oss lærere å få en tilbakemelding på hvordan vi er, og evt endre ting elevene ikke er så fornøyd med.

Hvis fremtidig fast innslag – hva tenker teamet resultatene bør brukes til på egen skole?

- Bør ha ei runde med klassen i etterkant i forhold til det klassen har svart.
- Ledelsen skal ikke ha innsyn i resultatene.
- Vurderingen kan gjøres til gjenstand i medarbeidersamtalen, men viktig at læreren har regnet på hva som blir tatt opp der.
- Omfanget for hver klasse bør ikke bli for stort. Gruppene på trinnet vurderte lærere hver, det var nok
- Hvis det blir fast innslag, ha det på høsten og våren.
- Undersøkelsen trenger ikke endres
- Resultatet bør tas opp i medarbeidersamtale, der lærer presenterer resultatet selv
- Men det ble også kommentert at dersom resultatet skal føre til utvikling, bør kanskje leder ha innsyn?
- Anonymitet eller ikke? Dersom ikke anonymitet, vil lærer velge klasse/gruppe ut i fra hvem som har innsyn.
- Noen står fast på at rektor/inspektør ikke skal ha innsyn.

Innspill til endring i undersøkelsen

- En følelse av uprofesjonalitet, det første spørsmålet de møter handler om humor/humør og personlighet. Dette kan være ord/begreper elevene ikke forstår eller oppfatter ulikt. Derfor understrekes viktigheten av at ALLE går igjennom spørsmål og forklarer ord og uttrykk rett før testen gjennomføres. Del spørsmålene i grupper med

om lag samme tema, for å unngå «lapskaus». «Noen av begrepene blir for vanskelige, f.eks «romslig» «entusiastisk»»

- Ikke egnet til å ha i hjemmelekse da det er anonymt. Bare noen som gidder å gjøre det, vet ikke hvem som har svart. Gjennomføres på skolen.
- Må være anonym

Oppsummering fra Ve – elever som har vurdert lærer(e).

Fire områder nevnes av kontaktlærerne:

1. Det oppleves som uproblematisk å bli evaluert.
2. Svarene er viktige med hensyn til å kunne gjøre endringer i egen praksis.
3. Det er god bredde og variasjon i spørsmålene. De dekker feltene som skal evalueres.
4. Svarene fra elevene oppleves som ekte og ærlige.

Rektor mener resultatene er interessante med tanke på videre oppfølging og utvikling på skolen.

Oppvekstdirektørens vurdering:

Oppvekstdirektøren mener en form for evaluering av/tilbakemelding til lærerne på ungdomstrinnet er hensiktsmessig. Det essensielle i en hver form for evaluering er at man bruker resultatene til å utvikle praksis. Vi må hele tiden tilstrebe og fange opp elevens reaksjon på vår undervisning. Elevstemmen er avgjørende for å skape et godt og inkluderende læringsmiljø.

En evaluering i den formen vi har prøvd ut her gir oss i liten grad tilgang til informasjon som vi ikke allerede kan hente ut av elevundersøkelsen.

Under lister vi spørsmål i elevundersøkelsen som går direkte på elevens opplevelse av den jobben læreren gjør. Skoleleder kan med enkle grep hente ut informasjon ned på gruppenivå i en rapporteringsmodul. Svarene er tilgjengelige når elevene har svart og krever lite bearbeiding for å kunne tas i bruk i skolens utviklingsarbeid.

Spørsmål i Elevundersøkelsen som vurderer lærerens arbeid

Trivsel

Trives du sammen med lærerne dine?

Har du lærere som gir deg lyst til å jobbe med fagene?

Er lærerne dine hyggelige mot deg?

Motivasjon

Kryss av på de TRE fagene du liker best.

Tenk på når læreren går gjennom og forklarer nytt stoff på skolen. Hvor ofte forstår du det som læreren gjennomgår og forklarer?

Læring

Hvor fornøyd er du med måten dere arbeider på i de følgende fagene?

Vurdering og veiledning

Spør lærerne hvordan du selv vurderer ditt eget skolearbeid?

Spør lærerne deg hva du selv synes om skolearbeidet ditt?

Har læreren snakket om hva som kreves for å oppnå de ulike karakterene?

Får du være med på å bestemme hva det skal legges vekt på når arbeidet ditt skal vurderes?

I hvor mange fag synes du at undervisningen/opplæringen er tilpasset ditt nivå?

Forteller lærerne deg hva du bør gjøre for at du skal bli bedre i fagene?

*Hvor ofte forteller lærerne deg hva du bør gjøre for at du skal bli bedre i fagene?
Gjør tilbakemeldingene du får underveis i undervisningen/opplæringen at du blir bedre i fagene?
Hvor ofte får du tilbakemelding på det faglige arbeidet du gjør... i form av skriftlig kommentar fra læreren?
Hvor ofte får du tilbakemelding på det faglige arbeidet du gjørgjennom samtale med læreren?
Hvor ofte får du tilbakemelding på arbeidsinnsatsen din?
Får du støtte og hjelp i fagene når du trenger det... fra læreren?Hvor mange planlagte samtaler om din faglige utvikling har du hatt med din kontaktlærer/faglærer dette skoleåret?
Synes du at slike samtaler med læreren er nyttig?
Hvor mange samtaler har du alene eller sammen med foreldrene dine, hatt med læreren din dette skoleåret om hvordan du gjør det på skolen?*

Arbeidsmiljø

*Kommer lærerne presis til timene/arbeidsøktene?
Må lærerne bruke mye tid på å få ro i klassen?
Det er god arbeidsro i timene?
Elevene er stille og hører etter når læreren snakker?
Får du god hjelp og støtte av læreren hvis det er noe du ikke greier på egen hånd?
Blir du mobbet av en eller flere lærere?
Er du blitt utsatt for urettferdig behandling/diskriminering av... en eller flere lærere?
Lærerne på denne skolen har de samme reglene for elevenes oppførsel?
Lærerne på denne skolen reagerer på samme måte hvis elevene bryter reglene?.
Jeg tør å spørre lærer om hjelp når det er noe jeg ikke forstår?
Har lærerne forklart hvordan elevene kan være med på å bestemme hvordan dere skal arbeide med fagene?
Oppmuntrer lærerne til at elevene kan være med på å bestemme hvordan dere skal arbeide med fagene?
Oppmuntrer lærerne til at elevene kan delta i elevrådsarbeid og annet arbeid som tillitsvalgt?*

Gjennom spørsmålene i Elevundersøkelsen har eleven en god mulighet til å gi tilbakemelding til læreren. Skoleleder kan som nevnt ta ut rapporter på alle nivåer på egen skole i en egen rapportportal. Det kan tas ut rapporter på skole-, trinn-, gruppe/klasse-nivå. Denne informasjonen kan leder bruke i kollektive utviklingsprosesser på skolen og i den individuelle personal oppfølgingen.

Siden saken ble fremmet 16.06.10 har Oppvekstdirektøren presentert en satsing på forskningsbasert læringsmiljøutvikling i Kristiansandsskolen. Direktøren mener at evaluering av lærere må bli satt inn i konteksten med forskningsbasert læringsmiljøutvikling, og forankres i det pågående arbeidet. Direktøren er opptatt av at vi ikke får mange fragmenterte ordninger som skolene skal forholde seg til, men at de tiltakene vi iverksetter er godt begrunnet i satsingen på å skape et godt inkluderende læringsmiljø. Elevundersøkelsen er implementert som en kilde til å hente ut styringsdata fra virksomheten. En egen lærerevaluering for elevene på 10.trinn vil være et parallelt system til dette.

I satsingen på forskningsbasert læringsmiljøutvikling knytter Kristiansand kommune seg til tunge fagmiljøer i forhold til læringsmiljøutvikling. Problemstillingen «hvordan fremme elevmedvirkning, og gi elevstemmen best mulig kår i Kristiansand skolen» vil være essensielt i forhold til å skape et godt inkluderende læringsmiljø. Å finne gode effektive metoder for å evaluere læreren med fokus på utvikling av undervisningen blir viktig. Hvordan vi fanger vi opp elevenes reaksjon på underviser og undervisningen i et relasjonelt perspektiv, i et fagdidaktiskperspektiv og i et klasseledelsesperspektiv blir svært viktig. Innenfor LP-modellen er det utviklet forskningsbaserte kartlegginger med høy reliabilitet som nå skal tas i bruk som en del av satsingen.

Følgende informanter deltar i denne kartleggingen:

- Elevene
- Lærerne/førskolelærerne
- Kontaktlærere
- Skolelederne
- Foreldre

Temaer i kartleggingen som skal gi oss informasjon om hvordan elevene opplever læreren er som følger

Relasjon mellom elev og lærer

Dette temaet handler om relasjonene eller forholdet mellom læreren og elevene, hvor elevene vurderer læreren. Tidligere har området vist seg nyttig og vurdere, fordi relasjoner mellom lærer og elev har indflytelse på omfanget av problemadfærd og elevenes opplevelse av undervisningen. Læreren er den viktigste ressursen på skolen, og nettop lærerens relasjon til elevene ser ut til og være relativt avgjørende for elevenes utvikling.

Elevene vurderer 15 utsagn om deres relasjononer til læreren. Med lærer menes her som utgangspunkt kontaktlærer, men det er også mulig å vurdere andre lærere. Området og utformingen av spørsmålene kan virke sensitive for den enkelte lærer, men her genereres mye informasjon, som vil være nyttig for læreren i hans eller hennes utvikling som lærer. *(Ole Hansen)*

Undervisningen i klassen

Tema: Undervisning

Her rettes fokus mot, hva som formidles i skolen, og hvilke arbeidsmetoder som tas i bruk. Det er elevenes opplevelse av denne undervisning, det spørres om. Erfaringer fra andre undersøkelser, hvor både elever og lærere har vurdert undervisningen viser, at disse to partene har relativt forskjellig oppfatning av hva som foregår i klasserommet. Konklusjonen på bakgrunn af disse erfaringene er, at både elever og lærere har rett. Vi kan ikke ta elevenes virkelighetsoppfatning fra dem. Så selv om elevennes svar ikke er i overensstemmelse med lærernes vurdering, må de allikevel tas alvorlig. Undervisningens indhold og arbeidsmåter blir målt ved, at elevene svarer på 15 spørsmål om undervisningen i klassen. *(Ole Hansen)*

Fokusområdene indenfor disse spørsmål er:

Fokusområde 1: Variasjon i undervisningen

Fokusområde 2: Struktur i undervisningen

Fokusområde 3: Opmuntring og åpenhet

Spørsmålene i kartleggingen er utarbeidet av Thomas Nordahl (HiH), Niels Eglund (ÅU) og Ole Hansen (LSP).

Kartleggingen i satsingen på forskningsbasert læringsmiljøutvikling sammen med Elevundersøkelsen gir oss et godt grunnlag for å hente opp elevens reaksjon på undervisningen i Kristiansandsskolen. Elevstemmen vil dermed bli ivarettatt på en god måte i arbeidet med å skape gode inkluderende læringsmiljøer i Kristiansandsskolen uavhengig en egen evaluering av lærerne på 10.trinn.

Sak 43/12: Rådmannens svar til kontrollutvalget vedrørende oppfølging av revisjonsrapporten "Mobbing i Kristiansandsskolen"

Vedlegg

Kristiansand Revisjonsdistrikt IKS - Forvaltningsrevisjon 2011-12 - Mobbing i Kristiansandsskolen

Veileder for å ivareta bestemmelsene i kap9 v3

Dato: 09.10.2012
Saksnr.: 201204833-5
Arkivkode E: 216 B36
Saksbehandler: Roy Wiken

Saksgang

Oppvekststyret
Kontrollutvalg

Møtedato

23.10.2012
01.11.2012

**Rådmannens svar ved Oppvekstdirektøren til kontrollutvalget
vedrørende oppfølging av revisjonsrapporten "Mobbing i
Kristiansandsskolen"**

Sammendrag:

I denne saken redegjør Rådmannen ved Oppvekstdirektøren for hvordan Kommunen har fulgt opp de anbefalingene som ble gitt i revisjonsrapporten "Mobbing i Kristiansandsskolen".

Kristiansand kommune legger opp en strategi for å bekjempe mobbing som bygger på tre innfallsvinkler:

1. Juridisk innfallsvinkel
2. Skolefaglig innfallsvinkel
3. Internkontroll og fagoppfølging

Kommunen har i saken redegjort for hvordan disse elementene er tenkt benyttet i kampen mot mobbing. De tre innfallsvinklene vil til sammen representere en helhetlig tilnærming til det å skape et godt, trygt og inkluderende læringsmiljø i Kristiansands skolen.

Forslag til vedtak:

1. Oppvekststyret ber Kontrollutvalget ta redegjørelse og strategi for å bekjempe mobbing til orientering.

Arild Rekve
Oppvekstdirektør

Roy Wiken
Rådgiver

Trykte vedlegg:

Veileder, kap 9a i Opplæringsloven og Forskrift om miljøretta helsevern i barnehager og skoler

Bakgrunn for saken :

I april 2012 la Kristiansand revisjonsdistrikt IKS frem sin rapport om mobbing i Kristiansand skolen. Rapporten ble utarbeidet på oppdrag fra Kontrollutvalget i Kristiansand kommune.

Rapporten har to hoved innfallsvinkler til dette temaet: 1. en juridisk orientert innfallsvinkel som med utgangspunkt i kap. 9a i Opplæringsloven om elevenes skolemiljø, som først og fremst vektlegger formelle sider i anti-mobbe arbeidet. Her er nøkkelord, rutiner, prosedyrer, lovlighet og avvik. 2. en skolefaglig innfallsvinkel som søker å forstå som søker å forstå og arbeide med fenomenet mobbing. Nøkkelord her er tallfesting av, årsaker til og tiltak mot mobbing. Revisjonen belyser denne innfallsvinkelen ved å analysere Elevundersøkelsen og diskutere forskning innenfor feltet mobbing og læringsmiljø. Revisjonen har også foretatt en egen datainnsamling i form av intervjuer med rektor, inspektør og sosiallærer på 10 skoler, intervjuer med elev og foreldrerepresentanter, Oppvekstdirektørens stab, pp-tjenesten og pedagogisk senter. Denne informasjonen supplerer forskningen og bidrar til å belyse det som kjennetegner situasjonen i Kristianssskolen spesielt.

Rapporten påpeker at Kristiansand kommune kommer relativt godt ut hva angår mobbetall sammenlignet med landsgjennomsnitt og andre store kommuner. Likevel sier rapporten videre at tallene absolutt sett innebærer at det er for mange elever i kommunen som opplever at de mobbes. Det understrekes videre at det gjøres mye godt arbeid i Kristiansandsskolen med forebygging av mobbing, og håndtering av mobbing som skolene blir kjent med. Variasjonene mellom skolene er for store. Det påpekes også en klar sammenheng mellom a) skoleleders vektlegging av mobbeproblematikk gjennom systematisk arbeid med læringsmiljøet og klasseledelse samt forståelsen av begrepet tilpasset opplæring og b) andelen elever som opplever seg mobbet.

Dagens forskning legger vekt på at mobbephenomenet lever innenfor rammene av skolemiljøet, og at systematisk arbeid med læringsmiljøet er det sentrale når mobbing skal bekjempes. Dette gjelder også for elevenes læringsutbytte. Revisjonens anbefalinger til kommunens videre arbeid reflekteres av denne vektleggingen av en helhetlig satsing på elevenes læringsmiljø.

Revisjonsrapportens anbefalinger til Kristiansand kommune***Stor variasjon mellom skolene: behov for sterkere målstyring i Kristiansandsskolen?***

Dette forvaltningsrevisjonsprosjektet har vist at det er stor variasjon blant Kristiansandsskolene når det gjelder fokuset på å bekjempe mobbing. Mer generelt er det for stor variasjon når det gjelder hvordan og i hvilken grad skolene jobber systematisk og langsiktig med læringsmiljøet (og i dette prosjektet har vi sett at dette arbeidet er det viktigste både i forhold til bekjemping av mobbing og når det gjelder å oppnå læringsutbytte). Videre vet vi fra revisjonens prosjekt i 2010 Ressurstildelingsmodell, spesialundervisning og tilpasset opplæring i Kristiansandsskolen at det er stor variasjon nå det gjelder hvordan skolene forstår begrepet «tilpasset opplæring» kort sagt fikk Karuss skole Benjaminprisen fordi de har lyktes i å arbeide innenfor det vi kan kalle en bred innfallsvinkel til tilpasset

opplæring, med den effekt av både (a) mobbetall og (b) behov for ekstra ressurser til spesialundervisning minimeres).

Videre er det interessant å merke seg at både skoleledere og lærere har pekt på, mens man i Kristiansandsskolen har tatt i bruk en mengde forskjellige programmer, synes det i Osloskolen å være tydeligere hva man ønsker å oppnå og hvordan man skal oppnå det – «hvordan man gjør det her». Skolelederen peker på at det er positivt at det nå er klart at Oppvekstsektoren framover ønsker å prioritere og å satse på ett program, nemlig LP-programmet. Som en rektor påpekte, når hele skolelederkollegiet framover jobber innenfor samme prosjekt / pedagogiske plattform, kan dette gi synergieffekter og større muligheter for erfaringsutveksling, som igjen fører til en bedre implementering av modellen i Kristiansand kommune.

Gitt den betydelige variasjonen i Kristiansandsskolen når det gjelder fokus på
o å bekjempe mobbing spesielt samt
o på læringsmiljø og innfallsvinkelen til spesialundervisning / tilpasset opplæring generelt, mener revisjonen at det er grunn til å vurdere hvorvidt

Kristiansandsskolens pedagogiske orientering og satsing på læringsmiljø i større grad bør harmoniseres / strømlinjeformes/ målstyres.

Vi anbefaler således at Kommunen bør vurdere om Kristiansandsskolens pedagogiske orientering og satsing på læringsmiljø i større grad bør målstyres. Dette er i betydelig grad et politisk spørsmål som bystyret må ta stilling til. Spørsmålet her handler rett og slett om hva man ønsker å oppnå i Kristiansandsskolen – og ikke minst hvordan disse målene nås på en best mulig måte – både på kort og lengre sikt. Kort sagt, det handler om veien videre for Kristiansandsskolen.

LP-modellen må i større grad forankres i skoleledelsen

Når det gjelder selve implementeringen av LP-modellen, så har noen skoler kommet veldig langt, mens andre av forskjellige grunner ikke har begynt. Det som er klart er at både arbeidet mot mobbing og implementeringen av en ny modell for å jobbe med læringsmiljøet, må være forankret i og drives fremover av skoleledelsen. I lys av skolebesøkene er revisjonens inntrykk av dette i varierende grad er tilfellet.

LP-modellen kan til dels være utfordrende rent teoretisk. Dersom temaet mobbing skal innarbeides i det systematiske, langsiktige og kontinuerlige arbeidet med å forbedre læringsmiljøet, er det likevel avgjørende at skoleledelsen er fortrolig med modellen og klarer å spille på dens styrker.

Revisjonen anbefaler følgende at Kommunen må legge vekt på at LP-modellen framover i større grad må forankres i skoleledelsen. Vi velger å bruke begrepet «målstyring» i anbefalingen fordi det i dette begrepet ikke bare ligger at skolesektoren staker ut en felles kurs («regelstyring»), men også at skolene aktivt følges opp i forhold til i hvilken grad de reelt sett når målene som er satt når det gjelder pedagogiske orientering og satsing på læringsmiljø. Kort sagt: internkontrollsystemet, jf. kapittel 7.5, må utvides til også å gjelde det innholdsmessige.

Forhold som skoleledere må ha fokus på og som må tas opp på fagoppfølgingssamtaler

I kjølvannet av Fylkesmannens tilsyn har Oppvekstsektoren allerede varslet at man til høsten vil gjeninnføre fagoppfølgingssamtaler med skolene (så vidt revisjonen forstår

ble denne formen for oppfølging av skolene lagt midlertidig på is på grunn av de betydelige administrative utfordringene som fulgte av sammenslåingen av det som tidligere var Barnehagesektoren og Skolesektoren til det som nå er Oppvekstsektoren).

Trykket mot skolene i forhold til formelle og juridiske sider av anti-mobbearbeidet har vært stort i kjølvannet av Fylkesmannens tilsyn. Det er åpenbart at Kristiansandsskolen må oppfylle lovkrav på dette området. Men: fokuset på forhold av juridisk og byråkratisk karakter må ikke bli så stort at det å ha papirer / planer i orden blir et mål i seg selv, mens selve fenomenet mobbing og arbeidet for å styrke læringsmiljøet havner i bakgrunnen. I så måte er det viktig at fagoppfølgingssamtalene med skolene også tar opp helt konkrete forhold som har med anti-mobbearbeidet å gjøre, og at skoleledere gjennom skoleåret har fokus på disse forholdene.

Revisjonen anbefaler derfor at. Minimum følgende konkrete/innholdsmessige forhold som har med anti-mobbearbeidet å gjøre bør tas opp på fagoppfølgingssamtaler med skolene:

a. Læringsmiljø og klasseledelse: Hva er status når det gjelder implementering av LP-modellen?

b. Utbredelsen og avdekking av mobbing: utviklingen i resultater fra Elevundersøkelsen når det gjelder mobbetall (Arbeidsmiljø 3); skolens oppfølging gjennom egen trivsels-/mobbeundersøkelse; skolens egen analyse og ytterligere avdekking av forhold som kommer frem i trivsels-/mobbeundersøkelse; oppfølging av konkrete saker; involvering av foreldre og mobbing som tema i skole-hjemsamtaler.

c. Vaktordning / generell oppfølging av resultater: hvor foregår mobbing på den enkelte skole (i klasse / i friminutt / ved inn- og utmarsj etc.)? Hvilken form tar mobbingen (krenkende språkbruk, utestenging, fysisk plaging, nettmobbing etc.)? I hvilken grad er vaktordningen justert for å møte disse utfordringene? Hvordan fungerer ordning med trivselsvakter, og hvordan kan den forbedres? Er elevrådets innspill når det gjelder vaktordning og vaksentetthet hørt? Hvilke systembetingelser, jf. LP-arbeid, bidrar til å opprettholde den negative atferden som er avdekket gjennom skolens egne undersøkelser?

d. Annet aktivt forebyggende arbeid: Det er, i lys av Opplæringslovens krav om at skolene skal drive aktivt forebyggende arbeid mot mobbing, å forvente at skolene har iverksatt diverse positive tiltak for å styrke skolemiljøet. Vi viser til flere eksempler på denne typen tiltak i avsnitt 8.1.2, og i kapittel 9 kommer elever og foreldre til ordet med sine forslag til hvordan mobbing bør bekjempes. Hvilke positive tiltak har skolene iverksatt, hvordan virker de og hvilke tiltak planlegger skolen og innføre framover?

Status for mobbetall i Elevundersøkelsen 2007 - 2012 5-10. trinn

1 Er du blitt mobbet på skolen de siste månedene?

	Ikke i det hele tatt	En sjelden gang	2 eller 3 ganger i måneden	Omtrent 1 gang i uken	Flere ganger i uken
Er du blitt mobbet på skolen de siste månedene?					
Kristiansand kommune - Vår 2012	4171	812	161	93	110

Kristiansand kommune - Vår 2011	4088	779	150	105	150
Kristiansand kommune - Vår 2010	4215	870	171	101	156
Kristiansand kommune - Vår 2009	4183	871	170	112	139
Kristiansand kommune - Vår 2008	4089	899	189	103	175
Kristiansand kommune - Vår 2007	4312	941	179	116	151

Fig. 1

2012 tallene fra elevundersøkelsen (*fig.1*) viser at 40 færre elever opplever seg mobbet flere ganger i uken, 12 færre elever oppgir at de blir mobbet omtrent 1 gang i uken, 11 flere oppgir at de blir mobbet 2 til 3 ganger i måneden. 33 flere oppgir at de blir mobbet en sjelden gang. Vi ser at det er en forskyving fra kategorien flere ganger i uken til en sjelden gang. Utfordringsbildet beskrevet i rapporten stemmer fortsatt med det elevene har svart i 2012. Vi ser likevel at vi har en positiv tendens i tallene som foreligger.

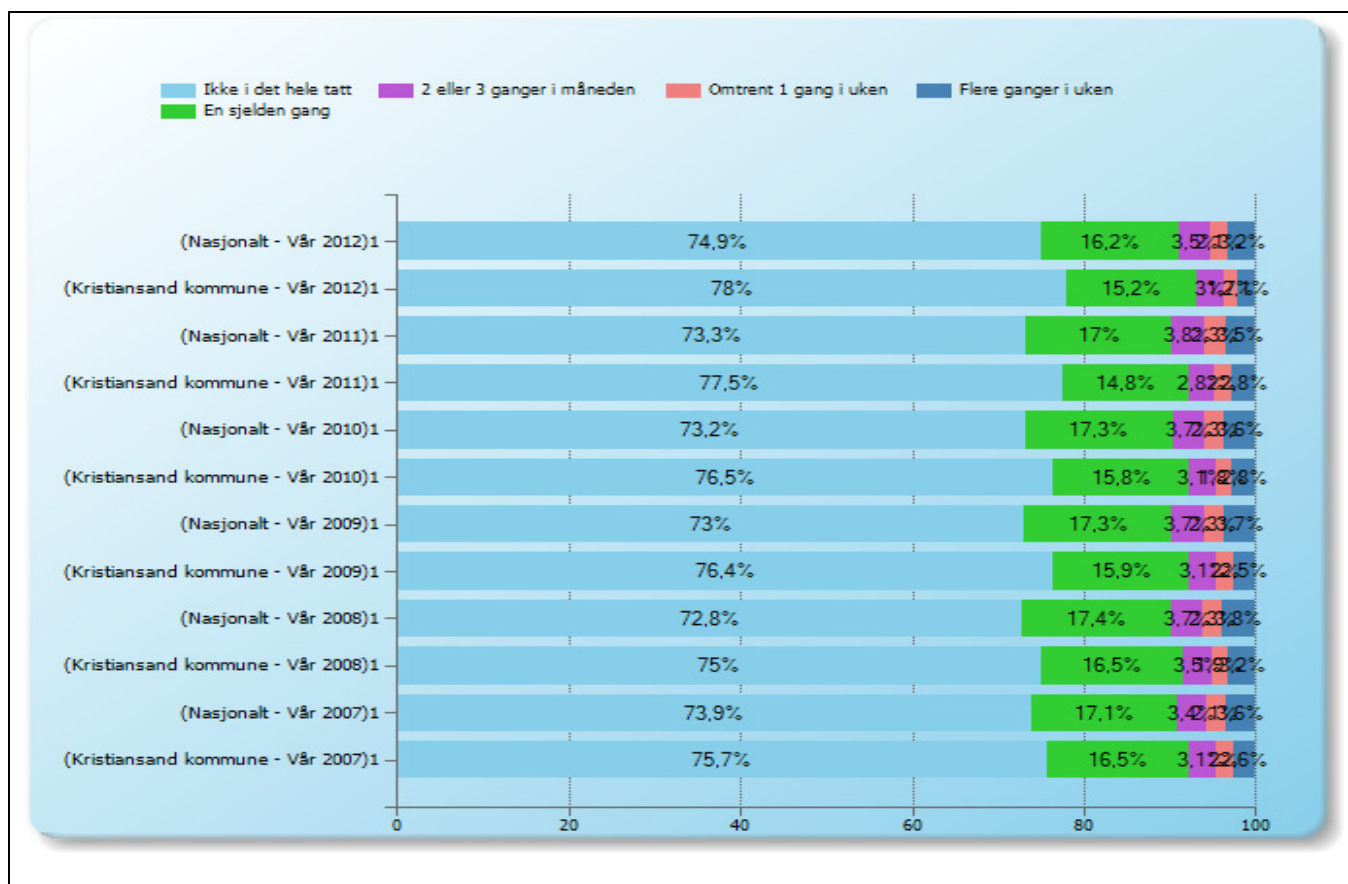

Fig. 2

Også i forhold til landsnittet (*Fig. 2*) ligger vi fortsatt relativt godt an også i 2012. Så bildet her heller ikke endret seg vesentlig fra 2011.

Oppvekstsektorens strategi og våre tiltak for å bekjempe mobbing 2012 – 2016

Felles målsetting: Inkluderende læringsmiljø

Målet for skolene i Kristiansand er å skape et inkluderende læringsmiljø preget av trygghet, trivsel og opplevelse av mestring. For å få til det må vi drive god tilpasset opplæring. Som premiss for et godt inkluderende læringsmiljø ligger en forståelse av at dette ikke er en tilstand, men en dynamisk prosess – vi må evne å innrette oss etter de utfordringene vi blir stilt ovenfor – være en lærende organisasjon.

Vi må bygge ned barrierer for læring og deltagelse, gjennom gradvis restrukturering av den tradisjonelle skolen

Grunntanker i forhold til et inkluderende læringsmiljø bygger på en relasjonell forståelse av TPO:

Se på spesielle behov som konsekvens av at opplæringen er lagt opp som den er, og møter disse ved pedagogisk differensiering for alle innenfor fellesskapet Inkluderende integrering (Øivind Jacobsen)

Vi bekjemper mobbing ved å ha en helhetlig tilnærming til læringsmiljøet. Et godt inkluderende læringsmiljø fundert på lærerkompetansene beskrevet av Nordahl/Hattie. Systematisk arbeid med læringsmiljøet vil gi mindre mobbing og bedre læringsresultater som resultat av at det psykososiale miljøet blir bedre.

Forskning viser at fem forhold er grunnleggende når man arbeider med å utvikle og opprettholde gode læringsmiljø:

- * Lærerens evne til å lede klasser og undervisningsforløp
- * Lærerens evne til å utvikle positive relasjoner med hver enkelt elev
- * Positive relasjoner og kultur for læring blant elevene
- * Godt samarbeid mellom skole og hjem
- * God ledelse, organisasjon og kultur for læring på skolen

Nordahl peker på at læringsmiljøet kan forstås som miljømessige faktorer som

- * vennskap og relasjoner til jevnaldrende
- * relasjoner mellom elev og lærer
- * normer og regler
- * elevsyn og forventinger til læring
- * samarbeid mellom skole og hjem
- * det fysiske skolemiljøet

Kjennetegn ved skoler hvor det er lite mobbing

Med utgangspunkt i Elevundersøkelsen er det utført en kvantitativ analyse for å avdekke hvilke forhold som samvarierer med lite mobbing, med følgende resultat:

- * elevene er læringsmotiverte
- * trivselen er høy og elevene føler seg trygge
- * det er et forpliktende forhold mellom lærer og elev, der læreren bidrar med sin kunnskap, der eleven forplikter seg til å jobbe videre med den ervervede kunnskapen og der de to inngår i en dialog med hverandre.
- * det er et godt klasseromsklima - og eleven bidrar til dette
- * godt fysisk læringsmiljø
- * det en opplevelse av å få faglig hjelp og støtte fra lærere, *medelever og hjemmefra*.

Det er dette vi nå tar konsekvensen av og som er utgangspunktet for det arbeidet som gjøres. I dette arbeidet jobber vi mot 3 delmål som skal bidra til at vi er i en kontinuerlig prosess for å ha skoler som tilbyr inkluderende læringsmiljøer. Dette handler om å sette eleven i sentrum og å tilpasse organisasjonen til å møte elevenes behov. Hvis prosessen stopper vil vi ikke lenger være i stand til å møte disse skiftende behovene. Dette krever

verktøy og endringsvilje til hele tiden å evaluere praksis med tanke på hvordan den virker på elevene.

Delmål 1- Juridisk innfallsvinkel- håndtering av kap. 9a i Opplæringsloven og Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler

Revisjonens vurdering av kommunens oppfølging av Fylkesmannens tilsyn med kap. 9a i Opplæringsloven

I kjølvannet av gjennomførte tilsyn er det som vi har sett gitt et betydelig antall pålegg til skolene og indirekte til skolesektoren i Kristiansand. Revisjonens klare inntrykk er at oppvekstsektorens innfallsvinkel til Fylkesmannens pålegg om retting er konstruktiv og systematisk. På den ene siden har det blitt jobbet systematisk for å følge opp de påleggene som er gitt til den enkelte skole. Samtidig bruker oppvekstsektoren tilsynsrapportene som verktøy for å øke kvaliteten på arbeidet mot mobbing i blant samtlige skoler i kommunen. De viktigste tiltakene som er iverksatt i kjølvannet av tilsynet er følgende:

i. Skolene som hadde tilsyn har dokumentert at tiltak for å rette de påpekte lovbruddene er iverksatt. Videre har Kristiansand kommune gitt en skriftlig erklæring om at lovbruddene er rettet.

ii. Oppvekstdirektørens stab har utarbeidet en veileder for elevenes arbeidsmiljø som skal gi en oversikt over hvilke forhold skolene må forholde seg til. Veilederen tar for seg lovgrunnlag, definisjoner (fysisk skolemiljø, psykososialt miljø, krenkende atferd, mobbing, diskriminering, rasisme), kriseplaner, det psykososiale arbeidsmiljøet (sosial handlingsplan), det fysiske miljøet, årshjul og internkontroll. Veilederen for elevenes arbeidsmiljø er tenkt brukt sammen med en nyopprettet idébank på skolesektorens It's Learning nettside. I tillegg til arbeidet som er gjort på skolene som hadde tilsyn, legges det på denne nettsiden ut det som oppfattes som gode eksempler, slik at hele sektoren kan dra nytte av arbeid som allerede er gjort.

iii. Oppvekstdirektørens stab har laget et internkontrollskjema som tar utgangspunkt i kontrollspørsmålene i Fylkesmannens tilsyn (Opplæringslovens kapittel 9a) samt et sett med spørsmål knyttet opp mot forskrift om miljørettet helsevern. Hver enkelt skole skal svare på dette spørreskjemaet. Dersom en skole per dags dato ikke kan sjekke ut et kontrollspørsmål, skal de i internkontrollskjemaet påføres hvilke tiltak som er planlagt for å følge opp kontrollspørsmålet samt hvem som er ansvarlig og frist for iverksetting. Frist for skolene til å innrapportere er satt til midten av juni. Oppvekstdirektøren peker på at innsamlede data fra internkontrollsystemet vil være et godt utgangspunkt for å gjennomføre en ROS-analyse (Risiko- og Sårbarhetsanalyse) av skolesektoren, både i forhold til fysiske og psykososiale forhold. Skolene skal ikke rapportere på alle paragrafene årlig, men oppvekstsektoren legger framover opp til et selvangivelsessystem hvor skolene hvert år rapporterer utvalgte tema i en syklus. Merk videre at det legges opp til at et tilsvarende system tenkes innført for Kristiansandsbarnehagene.

*iv. Elevenes arbeidsmiljø skal være fast tema på oppvekstdirektørens årlige fagoppfølgingsmøte med enhetene. Utgangspunktet for fagoppfølgingsmøtet vil være ifølge oppvekstsektorens veileder være resultater fra Elevundersøkelsen og innrapportert internkontrollsystem. Det er verdt å merke seg at arbeidet med årlige faste fagoppfølgingsmøter starter opp høsten 2012, etter at administrative utfordringer i forbindelse med sammenslåingen av skole- og barnehagesektoren i 2011 medførte manglende kapasitet til å gjennomføre disse møtene.
(Mobbing i Kristiansandsskolen)*

Den praksisen som beskrives i rapporten er i ferd med å bli implementert og fagoppfølgingsmøtene er i gang. Vi utdyper praksisen rundt fagoppfølgingen senere i denne saken.

I veilederen til skolene legges det føringer for hva som forventes av skolene i forhold til arbeidet med elevenes psykososiale og fysiske arbeidsmiljø.

Innhold

1. Oversikt over gjeldende lovverk
2. Ressurser til bruk i arbeidet
3. Definisjoner
4. Risikoanalyse
5. Skolens kriseplan
6. Krav til arbeidet med det psykososiale arbeidsmiljøet herunder mobbeplan
7. Det fysiske arbeidsmiljøet
8. Krav til dokumentasjon av arbeidet med elevenes arbeidsmiljø
9. Internkontroll
10. Skoleeiers oppfølging av enhetene

I idebanken finner skolene eksempler på god praksis innenfor dette arbeidet

Kap. 9a i Opplæringsloven og Forskrift om miljøretta helsevern i barnehager og skoler gir oss rammene for hvordan vi skal forbygge mobbing, hvordan vi skal avdekke og håndtere mobbing, og hvordan vi skal involvere elever og foresatte i dette arbeidet.

Skolene har nå levert inn internkontrollsystemet. Resultatene er samlet av administrasjonen. Som nevnt i revisjonens vurdering skal skolen i internkontrollsystemet i tillegg til å registrere gjeldende praksis og eventuelle avvik, skissere når og hvordan de skal rettes. På den måten fungerer systemet også som en handlingsplan.

Oppsummering av det innsamlede materialet viser at skolene har mye på plass i forhold til kap.9a. Veilederen beskriver ønska praksis innenfor dette feltet, status er at vi har kommet et langt stykke på vei i løpet av det året vi har jobbet med disse tiltakene. Systemene er på plass på skolene eller er i ferd med å komme på plass. Dette arbeidet må vi følge tett videre. Gjennom støtte og innspill til skolene og gjennom fortsatt oppfølging.

Internkontroll skal gjennomføres årlig, men ikke like omfattende som første året. Vi vil nå plukke ut temaer fra systemet som vi vil skolene skal rapportere på våren 2013. Valg av tema for internkontroll vår 2013 vil bli valgt etter at vi har gjennomført alle fagoppfølgingsmøtene med skolene. Da har vi fått et mer nyansert bilde av skolenes praksis i forhold til å forebygge og bekjempe mobbing. De ulike sidene av arbeidet med elevenes arbeidsmiljø skal rullere i forhold til innrapportering.

Vi jobber med en overordna ROS-analyse for sektoren, den generer noen avvik, da skolene har blitt bedt om å holde igjen arbeidet med lokale ROS-analyser i påvente av den sentrale analysen. Målet er å få analysen ferdig før årskiftet 2012/2013.

Vi vil gi skolene en samlet tilbakemelding på resultatet av internkontrollen i løpet av høsten. Internkontrollen vil som nevnt også være tema i fagoppfølgingsmøte ved den enkelte skole.

Beredskapsteam mot mobbing

I tillegg til å sikre gode systemer for å håndtere lovverket knyttet til håndtering av mobbing deltar Kristiansand kommune i prosjektet «Beredskapsteam mot mobbing» i regi av KS og FUG.

Prosjektets overordnede målsetting er at elever og familier som lider under alvorlig mobbing der det er fare for liv og helse skal få hjelp. Prosjektet tar utgangspunkt i at kommunen som skoleeier har ansvar for å ta tak i mobbesituasjoner der elever mobbes av andre elever eller av ansatte i skole.

Prosjektet har som målsetting å prøve ut måter kommunene kan organisere arbeidet med de vanskelige/tunge mobbesakene på. Fire kommuner deltar i prosjektet, Egersund, Sarpsborg, Råde og Kristiansand kommune. Kommunene utfordres til å opprette team med fagpersoner som skal være beredt til å gå inn i akutte eller fastlåste mobbesituasjoner der de vanlige rutineene ikke strekker til, eller der foresatte og elever opplever at de ikke når frem til skolen.

Prosjektet skal konkret prøve ut en ordning med et beredskapsteam som skal håndtere alvorlige mobbesaker basert på følgende scenarier:

1. Situasjoner der foreldre og elever opplever at de ikke får den hjelp og støtte de trenger og/eller har krav på av skolen sin.
2. Situasjoner der foreldre, elever og skoler opplever løsningen på mobbeproblematikken ligger utenfor skolens mandat.

I Kristiansand har vi opprettet et «foreløpig» beredskapsteam som består av leder for PPT – Anikken Louise Sunde, rektor ved Alternativt skoletilbud – John Einar Kvam, Leder KOMFUG Merethe Fauchald, Seniorrådgiver i Oppvekststaben - Gerd Inger Haugland, og rådgiver i Oppvekststaben – Roy Wiken. Vi vurderer videre øvrige medlemmer i teamet, representanter for skolehelsetjenesten, andre aktuelle i HS.

Teamet jobber for tiden med mandat og prosedyrebeskrivelser for teamet. Dette skal vi legge frem for prosjektledelsen på samling 21.10.2012.

Skisse til mandat for beredskapsteam:

- BT skal ta inn saker men ikke ta over saker enheten skal fortsatt ha ansvar for å bidra til at sakene blir løst
- BT skal koordinere arbeidet med de sakene som meldes inn
- BT skal også ha beslutningsmyndighet til å instruere tiltak, og flytte ressurser/kompetanse internt i sektoren
- BT bør ha myndighet i forhold til å disponere ressurser på tvers av sektorer, etter avtale med Rådmannen
- BT skal også ha myndighet til å trekke inn ekstern kompetanse ved behov

Prosjektet skal gå over 2 år, og formålet er at erfaringene fra dette prosjektet skal spres til landets øvrige kommuner.

Nettvettportalen

Med bakgrunn i det økende internettbruken vi ser blant barn og unge, både i og utenfor skolen, så har Stavanger og Kristiansand kommune, sammen med Nyweb.no stått bak utviklingen av en gratis netressurs som setter fokus på å gi barna gode ferdigheter for det 21. århundre.

Ressursen er å finne på
www.minskole.no/nettvett

og gir barn en innføring i hvordan de skal forholde seg til bla nettikette, opphavsrett, bildebruk, sosiale medier og mye annet.

Ressursen er tenkt brukt primært på mellomtrinnet, da det er viktig at gode holdninger dannes tidlig. Alle skoler gjennomfører dette på 5. eller 6. trinn, og det forankres i den enkelte skoles sosiale handlingsplan.

Delmål 2 – Skolefaglig innfallsvinkel – Forskningsbasert læringsmiljøutvikling i Kristiansand kommune

1. Kommunen bør vurdere om Kristiansandskolens pedagogiske orientering og satsing på læringsmiljø i større grad bør målstyres.

2. Kommunen må legge vekt på at LP-modellen framover i større grad må forankres i skoleledelsen.

(Mobbing i Kristiansand skolen)

HLP 2013 -2016

Det foreslås i HLP 2013 til 2016 å gjennomføre en treårig satsing på forskningsbasert læringsmiljøutvikling. Det finnes svært mye kunnskap og det er gjort erfaringer på hva som virker og ikke. Denne kunnskapen ønsker kommunen å bruke til å utvikle læringsmiljøet positivt slik at lærerens didaktiske ferdigheter bedre kan brukes for å bedre læringsresultatene.

Satsingen omfatter alle skoler, kommunale barnehager og mange private barnehager. LP-metoden (læringsmiljø og pedagogisk utvikling – en analyse og tiltaksmodell i forhold til faktorene i elevens omgivelser som påvirker læring og atferd) brukes som struktur for å sikre implementeringen.

Satsingen har nå en bred forankring hos alle enhetsledere i skole og barnehage. Også svært mange av de private barnehagene ønsker å tilslutte seg satsingen.

Oppvekststyret har i flere saker, blant annet Strategisk kompetanseplan for barnehagene (SKUP), Kvalitets- og utviklingsmeldingen for grunnskolen i Kristiansand, revisjonsrapport om mobbing i Kristiansandsskolen og i oversendelsesforslag om mobbing i barnehagene, fattet vedtak som gir et godt forankringsgrunnlag for satsingen.

Satsingen støttes faglig av de fremste fagmiljøene i Norge og Danmark, i tillegg til UiA.

Satsingen består av tre hovedløp som tar hensyn til at 19 skoler har innført eller holder på med innføring av LP-modellen mens resten av skolene ikke har startet. På barnehagesiden tilpasses satsingen til målgruppen og egenart.

Første fase i satsingen er å inngå avtaler med fagmiljøene og utdanne veilederkorps. Deretter vil det bli satset på kompetanse i forhold til enhetslederne, noe som er en helt kritisk faktor for å lykkes.

Medio 2013 forventes oppstart av implementering som omfatter de ansatte i skolene og barnehagene. Den treårige satsingen forventes totalt å koste ca 5 mill kr fra 2012 (ca 1,5 mill kr hver år 2013-15).

Utgiftene er knyttet til den faglige bistanden, koordinerings- og ledelsesapparat og diverse utgifter ellers til opplæring, reise og kursarrangement. Midlene omprioriteres fra bevilgninger til tidlig innsats, allerede avsatte midler til LP-satsing og at bruk av enkelte personalressurser ellers omprioriteres fra nåværende oppgaver og inn mot satsingen.

Satsingen på forskningsbasert læringsmiljøutvikling skal sette oss i stand til å tilby elevene gode, trygge og inkluderende læringsmiljøer. Satsingen omfatter alle skoler og barnehager i Kristiansand kommune.

Formålet er å skape inkluderende læringsmiljøer, bedre elevers læringsutbytte, øke barnas sosiale ferdigheter og redusere mobbing i skoler og barnehager i Kristiansand kommune.

Grunnleggende verdier

Relasjonell forståelse av TPO

Den viten som utdanningsforskerne presenterer oss for i dag stiller spørsmåltegn ved effekter av den tradisjonelle spesialundervisning. Sammenhengen mellom den spesielle og allmenne undervisning er alt for svak. Ser på spesielle behov som konsekvens av at opplæringen er lagt opp som den er, og møter disse ved pedagogisk differensiering for alle innenfor fellesskapet. Inkluderende integrering (Øivind Jacobsen)

Et bredt perspektiv på tilpasset opplæring:

Vektlegging av inkludering, faglig og sosial deltagelse for alle elever. Tilgjengelige forskningsresultater forteller oss, at læringskraften innen for fellesskapet er en vesentlig faktor for elevers læringsutbytte.

Fokus på kollektive tilnærminger i undervisningen i tillegg til individuell tilpasning.

Utvikling av en samarbeidsorientert skolekultur.

Elevenes problemer i skolen omdefineres til skolens problemer med elever og settes inn i en kontekstuell sammenheng der fokus rettes mot læringsmiljøet, de sosiale relasjoner og undervisningen

Fokus på både indre og ytre motivasjon

Vektlegging av struktur og tydelighet i undervisningen

Praksisforskning

Den forskningsbaserte læringsmiljøutviklingen følges og initieres av en massiv utdannelsesforskningsinnsats. Forskningsinnsatsen er lagt i hendene på *Laboratorium for forskningsbasert skoleutvikling og pædagogisk praksis (LSP) ved Aalborg Universitet*, hvorfra forsknings- og evalueringsarbeidet ledes og koordineres. Gjennom arbeidet med FLIK dannes et forskernettverk mellom LSP, UiA og SePU ved Høgskolen i Hedmark. Prosjektet har derfor knyttet til seg høy-kompetente forsknings-/fagmiljøer Ålborg universitet (Lars Qvotrup, Ole Hansen), UiA (v/ Ingrid Lund), SePU (Thomas Nordahl) og Högskolan i Borås (Bengt Persson) o.a.

Forskningsinnsatsen blir både kvalitativ (digitale spørreskjemaundersøkelser til barn / lærere /førskolelærere og kvalitativ gjennom fokusintervjuer.

For å redusere mobbing må alle elevene lykkes og føle seg som meningsfulle deltagere i læringsmiljøet. Trivsel kommer som resultat av meningsfull deltagelse og godt læringsutbytte

Satsingen på læringsmiljøutvikling rammesetter tre fokusområder:

- Mindre utskillelse fra læringsfellesskapene (numerisk økning av inklusjon)
- Barns deltagelse i sosiale og læringsmessige fellesskaper
- Det enkelte barns egen opplevelse av å være verdsatt deltager i fellesskapene

Inkluderingsbegrepet

(Peder Haug 2004)

Fellesskap

Hvordan kan den skolen skapes hvor ingen innenfor fellesskapet føler seg utenfor?

Deltakelse

Gjennom en rikholdig variasjon i aktivitet med oppgaver for alle som teller likeverdig.

Yte etter evne – nytte etter behov

Utbytte

Et personlig utbytte i form av selvtilit, sosialt nettverk, holdninger og kunnskaper.

Demokratisering

Balanse mellom hensynet til den ene og de mange. Mindretallets behov og rett i fellesskapet settes ikke opp mot flertallets. Likeverdsprinsippet.

Men det viktigste – og helt oversett i den kunnskapsviten som finnes i dag: 'Hvordan opplever barnet/eleven det' – vi vet, at elevens stemme er et vesentlig parameter for suksessfull inklusjon.

LP-modellens plass i prosjektet

Et sentralt verktøy i satsingen er LP-modellen. Denne er gjennomført etter en framforsket implementeringsstrategi. Modellarbeidet skal forankres i skoleledelsen

Målet for skolene i Kristiansand er å skape et trygt inkluderende læringsmiljø preget av faglig og sosial trivsel, opplevelse av meningsfull deltakelse og mestring av læringsoppgaver og situasjoner. For å få til det, må vi drive barnehage og skole med god tilpasning av læringsbetingelser. Som premiss for et godt inkluderende læringsmiljø ligger en forståelse av at dette *ikke er en tilstand*, men en *prosess* hvor situasjonsbetingede utfordringer må møtes på sine egne betingelser. Vi må innstille oss på og evne og innrette oss etter de utfordringene vi blir stilt overfor – være en lærende organisasjon.

Bygge ned barrierer for læring og deltagelse, gjennom gradvis restrukturering av innsatsområder i den tradisjonelle skolen

Forskning viser at en helhetlig tilnærming til å skape et inkluderende læringsmiljø, vil føre til økt sosial deltagelse, mindre mobbing og gi markant bedre læringsresultater.

Gjennom satsingen målstyrer kommunen sin pedagogiske orientering og fokus. Det legges en plan for *initiering*, *implementering*, og institusjonalisering av prosjektets innsatser og resultater. Denne er under utarbeiding.

LP-modellen (L= læringsmiljø / P= pedagogisk analyse) er den analysemodellen og tiltaksutviklingsmodellen som benyttes i utviklingsarbeidet.

LP-modellen er en skole- og institusjonsomfattende strategi for lærersamarbeid som bidrar til å forbedre vesentlige faktorer i læringsmiljøet

Relasjoner og kommunikasjon

- elever / elever
- lærere / elever
- skole / hjem

ELEVERS EGEN OPPLEVELSE

- Er jeg deltager?
- Bliver jeg hørt?
- Er jeg en nødvendig deltager?

Struktur på opplæringen

- plan, oversikt, forutsigbarhet, kommunikasjon, trinn-/gruppeledelse

Forpliktende lærersamarbeid

- Samarbeide i team, kollegial veiledning, faglig støtte, , samordning av tiltak

Skole- / hjemssamarbeid

- Positiv og inkluderende kommunikasjon
- Innvolvering av foreldre i skolens arbeid
- åpenhet i info-utveksling og innflytelse

Analysemodellen hjelper oss å vri fokus fra et individfokus til et systemfokus
Oppmerksomheten utvides i systemteorien fra avviket i individet og til systemsamspillet.

Systemteorien legger vekt på at enkeltfaktorer i en sammenheng virker på hverandre og på helheten. Endrer man på en eller flere faktorer, endrer også helheten seg.
Mange ulike faktorer kan ha stor eller liten innflytelse på hverandre og bestemme hvordan hele situasjonen virker eller utvikler seg.

En økologisk forståelse som ikke minst gjelder for hvordan samspill, språk, relasjoner og atferd utvikler seg.(ØJ)

Prosjektet forankres først i ledergruppen, og skolelederne skal settes i stand til å lede forskningsbasert læringsmiljøutvikling på sin skole.

Delmål 3 - Fagoppfølging er et verktøy for å følge opp og støtte enhetenes arbeid med å nå kommunens felles målsetting

Minimum følgende konkrete/innholdsmessige forhold som har med anti-mobbearbeidet å gjøre bør tas opp på fagoppfølgingssamtaler med skolene:

a. Læringsmiljø og klasseledelse: Hva er status når det gjelder implementering

av LP-modellen?

b. Utbredelsen og avdekking av mobbing: utviklingen i resultater fra Elevundersøkelsen når det gjelder mobbetall (Arbeidsmiljø 3); skolens

oppfølging gjennom egen trivsels-/mobbeundersøkelse; skolens egen analyse og ytterligere avdekking av forhold som kommer frem i trivsels-/mobbeundersøkelse; oppfølging av konkrete saker; involvering av foreldre og mobbing som tema i skole-hjemsamtaler.

c. Vaktordning / generell oppfølging av resultater: hvor foregår mobbing på den enkelte skole (i klasse / i friminutt / ved inn- og utmarsj etc.)? Hvilken form tar mobbingen (krenkende språkbruk, utestenging, fysisk plaging, nettmobbing etc.)? I hvilken grad er vaktordningen justert for å møte disse utfordringene? Hvordan fungerer ordning med trivselsvakter, og hvordan kan den forbedres? Er elevrådets innspill når det gjelder vaktordning og vaksentetthet hørt? Hvilke systembetingelser, jf. LP-arbeid, bidrar til å opprettholde den negative atferden som er avdekket gjennom skolens egne undersøkelser?

d. Annet aktivt forebyggende arbeid: Det er, i lys av Opplæringslovens krav om at skolene skal drive aktivt forebyggende arbeid mot mobbing, å forvente at skolene har iverksatt diverse positive tiltak for å styrke skolemiljøet. Vi viser til flere eksempler på denne typen tiltak i avsnitt 8.1.2, og i kapittel 9 kommer elever og foreldre til ordet med sine forslag til hvordan mobbing bør bekjempes. Hvilke positive tiltak har skolene iverksatt, hvordan virker de og hvilke tiltak planlegger skolen og innfør framover(Mobbing i Kristiansandsskolen)

Fokus for fagoppfølgingsmøtet er at dialogen mellom skolen og skoleeier bidrar til at vi når sektorens felles målsetting.

Fagoppfølging skal bidra til i dialog med enhetene

Kvalitetsutvikling

Utvikle lærende organisasjoner

Kompetanseutvikling

Prioritering/målretting

Mestring

Synliggjøre hva enhetene er gode på

Identifisere utfordringer

Gi faglig støtte etter behov

Evidensbasert tilnærming

Fagoppfølging må sees i sammenheng med våre andre arenaer for implementering og oppfølging i Oppvekstsektoren

Skoleledermøter

Rektorutvalg

Bydelsnettverk

Fagnettverk – Norsk - matematikk – engelsk - valgfag

Fellestid onsdag på den enkelte enhet

Fagoppfølging

Nettverksjobbing mot felles målsetting

Gjennomføringen av fagoppfølgingsmøtet

Tidsbruk og ramme

Det settes av en dag til fagoppfølgingsmøte med den enkelte skole. 1,5-2 timer pr. tema

Innhold i møtet

Vi har delt opp målet inkluderende læringsmiljø i fire temaer/perspektiver for å konkretisere målet. Videre har vi formulert tegn som vi mener må være på plass i vår praksis for å kunne si at vi jobber etter prinsippene om et inkluderende læringsmiljø. Unntaket er perspektivet læringsresultater, som er en indikasjon på om vi lykkes med inkluderingen.

Temaene som er valgt:

1. Klasseledelse /læringsmiljø
2. TPO
3. Læringsresultater
4. Skoleutvikling

Fig. 3

Temaene må vi se i sammenheng (Fig. 3). Skal vi utvikle klasseledelse og læringsmiljø, og TPO perspektivene må vi ha en kultur for å drive skoleutvikling på enheten. Læringsresultatene vil bli bedre som resultat av dette arbeidet.

Tegn på måloppnåelse

1. Klasseledelse/ Læringsmiljø	2.TPO	3. Læringsresultater	4.Skoleutvikling
1. Skolen har klare standarder for god undervisning 2. Skolen evner å skape positive relasjoner(<i>trivsel</i>) 3. Skolen evner å skape en god kultur for læring (<i>Motivasjon</i>) 4. Skolen evner å håndtere uønsket atferd.(<i>trivsel</i>) 5. Skolen evner å skape et godt læringsmiljø 6. Skolen har gode rutiner for å hindre og avdekke mobbing (<i>Mobbing</i>) 7. Skolen har praksis for å involvere elever og foresatte i arbeidet med å skape et godt læringsmiljø? 8. Foresatte deltar aktivt i arbeidet med å skape et godt læringsmiljø 9. Voksne er med å skape trygghet i friminuttene (Foreldreundersøkelsen) 10. Skolen vektlegger at alle elevene er betydningsfulle deltagere i læringsmiljøet	1. Skolen inkluderer alle elever i ordinær opplæring 2. Skolen har praksis for å analysere hva som ekskluderer elever fra ordinær undervisning(LP) 3. Skolen driver praktisk variert og relevant undervisning 4. Skolen driver vurdering for læring 5. Skolen legger til rette for elevdeltagelse og foreldredeltagelse i arbeidet 6. Elevenes motivasjon øker 7. Skolen gir elevene opplevelse av at de kan lære	1. Lesing 2. Regning 3. Skrivning 4. Elever med god grunnleggende ferdigheter blir flere 5. Gutter grunnleggende ferdigheter i lesing blir bedre	1. Skolen har rutiner for å bruke den informasjonen de har om egen praksis til å utvikle praksis 2. Skolen jobber planmessig med skoleutvikling og har fokus på at satsingsområdene er i tråd med kommunale og nasjonale føringer 3. Skolen legger til rette for deling av kompetanse og suksess historier? 4. Skolen evaluerer regelmessig egen praksis – og nyttiggjør seg av informasjonen i videre utvikling 1. Hva er status når det gjelder implementering av LP? 2. Satsingsområdene 3. Ekstern vurdering 4. Ny GIV
Kilder: 1.Elevundersøkelsen 2.Egne trivsels-undersøkelser 3.Internkontrollsystem kap 9a og Forskrift MHV 4.Revisjonsrapporten om mobbing 5. LP T1,T23. 6. FAU 7. Elevrådet	Kilder: 1.Elevundersøkelsen 2.Antall elever som får spesialundervisning 3. Foreldreundersøkelsen 4. Riskdetektoren	Kilder: 1.Kartleggingsprøver 2.Nasjonale prøver 3.Eksamen 4. Antall NyGIV elever	Kilder: 1. Ståstedsanalyse 2. Organisasjonsanalyse 3. Rapporten fra ekstern vurdering 4. Kontrakter – «Hva trenger din skole?» 5. Vurdering for læring - kartlegging

Fig. 4

Skolene skal gå igjennom alle tegnene innenfor hvert tema (Fig. 4), og velge ut ett tegn for hvert tema som skolen jobber videre med. De tegnene som velges ut skal være de dere mener er de viktigste å ta fatt i først. Tegnet skolen velger å jobbe med blir å regne som et delmål i forhold til å skape et inkluderende læringsmiljø.

Arbeidet danner også grunnlaget for en fireårig strategiplan og ettårig handlingsplan for pedagogisk utviklingsarbeidet på skolen som skal gjelde fra skoleåret 2013/2014. Enheten prioriterer tegnene innenfor hvert tema etter hva som er viktigst for enheten, da vet de også noe om hva som er neste skritt i deres utvikling.

Deltagere

Hele ledergruppen og plangruppen, spes.ped leder og 2 fagoppfølgere deltar på alle temaene. For temaet Klasseledelse/læringsmiljø skal sosiallærer, representanter for FAU og Elevråd delta. Foresatte og elever kan være med på alle temaene, men det avgjør skolen

Skoledata

I forkant av fagoppfølgingsmøtet sendes det en presentasjon av relevante skoledata til skolene. Sendes ut god tid i forkant av det interne fagoppfølgingsmøtet sammen med dokumentasjonsskjema.

Internt fagoppfølgingsmøte

Fagoppfølging skoleåret 2012/2013 forutsetter at skolen selv gjennomfører et internt fagoppfølgingsmøte i forkant av selve fagoppfølgingsmøtet. I det interne møtet vurderer skolen selv temaene som er gjenstand for drøfting i fagoppfølgingsmøtet. Det forutsettes videre at skolens interne møte gjennomføres etter samme struktur og mønster som i det vanlige fagoppfølgingsmøtet.

Arbeidsgang i forhold til de ulike temaene

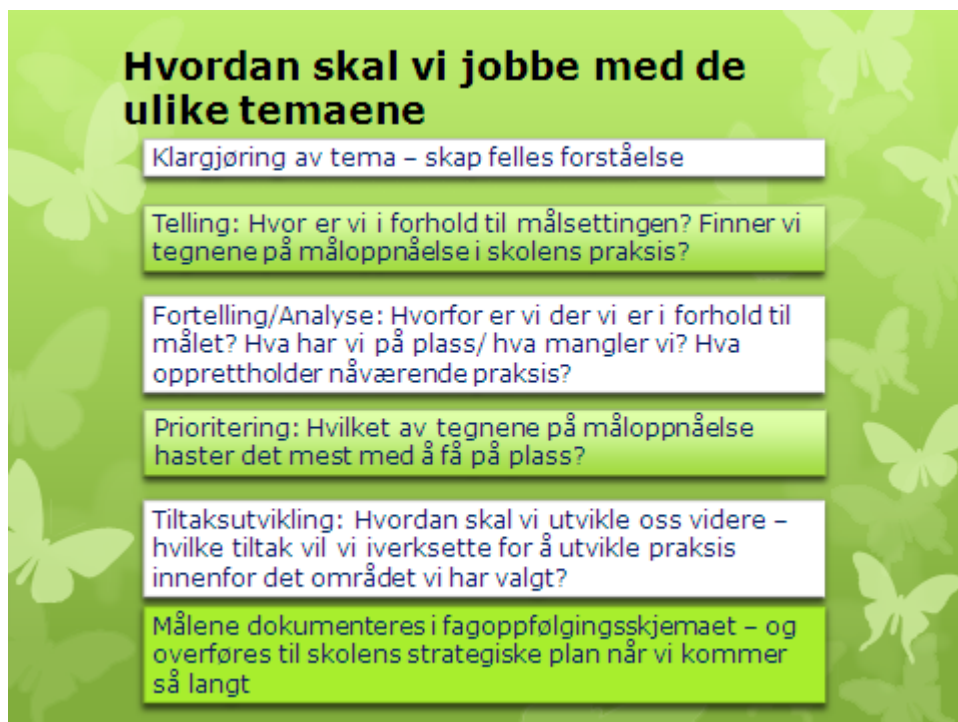

Fig. 5

Dokumentasjonsskjema

Det er utarbeidet dokumentasjonsskjema til å dokumentere det interne fagoppfølgingsmøtet. Etter møtet skal skolene ha ett prioritert et tegn innenfor hvert av temaene/ perspektivene. Disse skal danne grunnlaget for neste års handlingsplan. De øvrige tegnene skal legges inn i en 4-årig strategisk handlingsplan. Dette utarbeides på nyåret. Tegnet som skolen velger å jobbe med blir å regne som et delmål i forhold til å skape et inkluderende læringsmiljø.

Regien på selve fagoppfølgingsmøtet er som følger:

Skolen ved rektor presenterer skolens forarbeid rundt hvert tema:

1. **Presentasjon av tema 1(rektor)**
2. Fagoppfølgere kommenterer, kommer med innspill
3. Målsetting for utvikling klargjøres, og tiltak besluttet
4. **Presentasjon av tema 2(rektor)**
5. Fagoppfølgere kommenterer, kommer med innspill
6. Målsetting for utvikling klargjøres, og tiltak besluttet
7. **Osv.**

Gjennom tegnene (Fig. 4) som beskriver et godt inkluderende læringsmiljø mener vi at vi legger opp til en god dialog med skolene rundt de temaene revisjonsrapporten anbefaler Oppvekstsektoren å drøfte i fagoppfølgingsmøte med skolene. Fagoppfølgingen er en oppfølging av den prosessen vi er i gang med for å nå målet om et godt inkluderende læringsmiljø i Kristiansandsskolen. Vi følger opp både det juridiske perspektivet og det skolefaglige perspektivet i denne samtalen.

Vurdering:

Kristiansand kommune legger opp en strategi for å bekjempe mobbing som bygger på tre innfallsvinkler:

1. Juridisk innfallsvinkel
2. Skolefaglig innfallsvinkel
3. Internkontroll og fagoppfølging

Vi har i saken redegjort for hvordan disse elementene er tenkt benyttet i kampen mot mobbing. De tre innfallsvinklene vil til sammen representere en helhetlig tilnærming til det å

skape et godt, trygt og inkluderende læringsmiljø i Kristiansands skolen. Dette arbeidet er vi kommet godt i gang med.